

MEGHÍVÓ

Az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya, a régi magyar irodalomtörténeti oktató- és kutatóhelyekkel közösen tisztelettel meghívja Önt 2018. november 27-én, kedden délután 4 órakor kezdődő vitaülésére:

BARTÓK ISTVÁN (MTA BTK ITI): „Atyám tyúkja”

Az anyanyelvű olvasás és írás néhány kritikátörténeti vonatkozása
a 16. században

aş Deac nelwbenis wagon, hog' egg' ighe
ben külömben monguc mint másban.
De mind aş által acki meg acaria tartani,
ig' boctác írni , ş şác şeb şir.

t. mint ha mondom, tar tata. Micor
aş kis linná felette accor ig', atám éukia.
Valamicor kedig eş nég betű közzül g t
n t kettő esic eggütt, czac aş vtolló felett
wagon aş kis linná , mint aş y czac aş
vtolló vtánn wagon ac ki belétt vetűic
aş kis linnát, de aşért vg' kell mondani
mintha mind aş kettő felett volna , mint
itt, eggét mellét annát atát.

x. aş mi neluöncben nints.

ş. mint, şab şalog. láfd aş c hel' é nmis.

Eş

Az 1530–1580 közötti korszak kritikátörténeti szempontú feldolgozása során ez alkalommal az anyanyelvhasználatra vonatkozó elméleti megállapítások és a nyelvművelő célú szakmunkák közül néhány jellemző példa ismertetésére kerül sor. Magyarországon – akárcsak Európában sokfelé – a 16. század folyamán előtérbe került a nemzeti nyelvű olvasás és írás kérdése. Egyre többen ismerték fel, hogy a betűvetés elsajátításán túl anyanyelvük alkalmassá tehető árnyaltabb tartalmak olyan választékos kifejezésére és rögzítésére, ami korábban csak latinul volt elképzelhető. A korabeli nyelvművelés alap gondolata, hogy anyanyelvünket művelni és gazdagítani kell, ennek eredménye lehet az igényes stílus. A kapcsolódó megnyilvánulásokból kitűnik, hogy a magyar nyelvű írásbeliséget illetően már a vizsgált korszakban megjelent mindaz, amit a későbbi századokban egyre határozottabban megfogalmaztak.

Együttal tájékoztatom a Rebakucs tág kutatóközösségének tagjait az intézeti Reneszánsz Osztály elmúlt egy hónapjának néhány eseményéről. (1) Jankovics József, a Reneszánsz Osztály ny. tudományos főmunkatársa, korábbi osztályvezetője, az Irodalomtudományi Intézet egykori igazgatóhelyettese az MTA Főtitkári Kutatói Elismerésben részesült. Az ünnepélyes díjátadóra 2018. október 18-án került sor az MTA székházában. (2) A Reneszánsz Osztály fiatal kutatója, Fajt Anita előadást tartott a 2018. október 18–19-én megrendezett *Das Königreich Ungarn, das Fürstentum Siebenbürgen und das Hallesche Waisenhaus im 18. Jahrhundert* című nemzetközi konferencián a hallei Franckesche Stiftungenben. Előadásában (*Ein siebenbürgischer Rhetoriklehrer an dem Pädagogium Regium, Johann Bruckner*) a nagyszebeni származású Johann Bruckner diáriumáról beszélt, amelyet hallei tanársága idején vezetett. (3) Az Irodalomtudományi Intézet kutatóprofesszor emeritusa, Szörényi László nyitotta meg 2018. november 5-én az Országos Széchényi Könyvtárban rendezett *A Corvina Könyvtár budai műhelye* című kiállítást.

Szívélyes üdvözlettel,
Kecskeméti Gábor
igazgató